

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

SPRAWDZIAN W SZÓSTEJ KLASIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ „Chleb”

KWIECIEŃ 2004

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym lub granatowym tuszem/atramentem.
Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą - np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

⊙	B	C	■
---	---	---	---

8. Rozwiązania zadań od 21. do 25. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Ostatnia strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Czas pracy:
60 minut

**Liczba punktów
do uzyskania: 40**

S-A1-04

Powodzenia!

Dzieje chleba, stanowiącego podstawę naszego codziennego pożywienia, sięgają czasów prehistorycznych. Już ludzie epoki kamiennej piekli na rozgrzanych kamieniach płaskie placki z rozdrobnionych ziaren wymieszanych z wodą.

Starożytni z wypiekania chleba uczynili sztukę. Egipcjanie odkryli drożdże i wynaleźli piec chlebowy. Grecy wypiekali ponad 70 gatunków pieczywa. W Rzymie, gdzie w I w. p.n.e. istniało 300 piekarń, wynaleziono młyn wodny i udoskonalono piece chlebowe.

W średniowiecznej Polsce uprawiano różne zboża: żyto, proso, owies, jęczmień, pszenicę. Ziemię pod uprawę orano radłami lub pługami. Dojrzałe zboża ścinano sierpami. Do rozcierania ziaren na mąkę służyły żarna. Od XII wieku w różnych częściach Polski stopniowo upowszechniały się młyny i zaczęło się rozwijać piekarskie rzemiosło. Najstarszy w Polsce cech piekarzy założono w Krakowie w 1260 roku na mocy przywileju księcia Bolesława Wstydlivego.

Na podstawie: Ewa Sabelanka, *W encyklopediach nie znajdziecie*, Poznań 1981.

1. Historia chleba sięga czasów

- A. nowożytnych. B. średniowiecza. C. prehistorycznych. D. starożytności.

2. Piec chlebowy wynaleziono w

- A. Egipcie. B. Polsce. C. Grecji. D. Rzymie.

3. Do rozcierania ziaren zbóż służyły

- A. radła. B. sierpy. C. żarna. D. pługi.

4. Pierwszy polski cech piekarzy powstał w

- A. pierwszej połowie XII wieku.
B. drugiej połowie XII wieku.
C. pierwszej połowie XIII wieku.
D. drugiej połowie XIII wieku.

Pędy zbóż są zakończone kłosami lub wiechami. W kłosach kwiaty, a potem ziarna, osadzone są wprost na łodydze. W wiechach znajdują się na końcach rozgałęzień.

5. Najbliżej młyna rośnie zboże tworzące wiechy. Które to zboże?

- A. żyto B. owies C. pszenica D. jęczmień

6. Z młyna do piekarni jest 150 m. Ile to centymetrów na planie w skali 1 : 5000?

- A. 3 B. 2 C. 10 D. 7,5

7. Chleb waży o 30 procent więcej niż wzięta do wypieku mąka. Ile waży chleb upieczony z 5 kg mąki?

- A. 5,30 kg B. 6,50 kg C. 5,15 kg D. 3,50 kg

8. Cztery prostopadłościennne foremki do pieczenia mają taką samą wysokość. Najwięcej ciasta chlebowego zmieści się do foremki, której podstawa ma wymiary
 A. 25 cm × 20 cm B. 20 cm × 30 cm C. 15 cm × 30 cm D. 25 cm × 25 cm

9. Uczniowie kupili na biwak 3 jednakowe bochenki chleba. Zapłacili za nie razem 4,05 zł. Po namyśle postanowili dokupić jeszcze 2 takie same bochenki. Ile jeszcze będą musieli dopłacić?
 A. 1,35 zł B. 2,70 zł C. 6,75 zł D. 8,10 zł

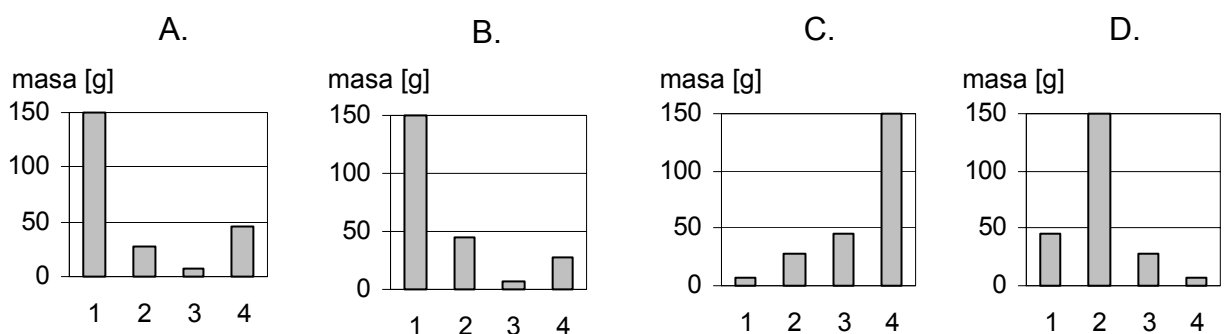
Kacper kupił chleb, który był pokrojony na równej wielkości kromki i miał długi okres przydatności do spożycia. Oto etykieta z opakowania tego chleba:

Chleb żytni	
Masa netto: 500 g	100 g chleba zawiera przeciętnie:
Liczba kromek: 10	30,0 g węglowodanów,
<i>Najlepiej spożyć przed 31. 01. 2004 r.</i>	5,5 g białka,
Wartość energetyczna 100 g chleba: 154 kcal	1,5 g tłuszczu,
	9,0 g błonnika.

10. Chleb został kupiony 30. 09. 2003 r. Ile miesięcy najdłużej można go było przechowywać zgodnie z zaleceniem na etykiecie?
 A. 3 B. 4 C. 7 D. 8

11. Które wyrażenie prowadzi do obliczenia wartości energetycznej 1 kromki kupionego chleba?
 A. 154:100 B. 500:10 C. (154·5):10 D. (154·10):5

12. Który diagram ilustruje zawartość substancji odżywczych w kupionym chlebie?

Oznaczenia: 1 – węglowodany, 2 – białko, 3 – tłuszcze, 4 – błonnik.

13. Po śniadaniu, zwykle dwadzieścia po siódmej, Michalina wysypywała ptakom okruszki chleba. Któregoś dnia zrobiła to dopiero za dwanaście dziewiąta. O ile później niż zwykle ptaki dostały okruszki?
 A. 1 godz. 28 min B. 1 godz. 32 min C. 2 godz. 8 min D. 2 godz. 32 min

Chleb otaczano w Polsce od niepamiętnych czasów niemal religijną czcią i wielkim szacunkiem. Gdy przypadkiem upadł na ziemię, podnoszono go i przepraszając – całowano. Kromkę chleba dawano przy rozstaniu jako znak błogosławieństwa na drogę i zapowiedź szczęśliwego powrotu. Chlebem i solą witało się i wita po dzień dzisiejszy dostojnych i miłych gości oraz nowożeńców na progu ich mieszkania. Chlebem częstuje się ubogich, skrzywdzonych, żebrzących. Trafił też chleb do wielu przysłów i porzekadeł, np. *Chleb najmocniej wiąże, Gdzie chleb i woda, tam nie ma głoda*.

Na podstawie: Maria Lemnis, Henryk Vitry, *W staropolskiej kuchni*, Warszawa 1980.

14. Tekst mówi o

- A. smaku i gatunkach chleba.
- B. tradycjach i zwyczajach.
- C. znaczeniu przysłów.
- D. wierzeniach religijnych.

15. W którym przysłowiu występuje uosobienie?

- A. *Nic po chlebie, kiedy brak zębów.*
- B. *Chleb pracą nabyty jest smaczny i syty.*
- C. *Głodnemu chleb na myśli.*
- D. *Chleb płacze, gdy go darmo jeść.*

Kamienny chleb

- (1) Na oknie bochen chleba leżał napoczęty,
Na liściu kapuścianym, pulchny i pęknięty.
- (2) Szedł drogą głodny. Staje. Prosi gospodyni:
„Dajcie mi kromkę, kromka ubytku nie czyni.
- (3) Jestem głodny, od wczoraj bez chleba i wody”.
„A cóż to, czy chleb piekę dla czyjej wygody?
- (4) Nie dam wam, ani myślę dla was wstawać z ławy! –
Fuknęła gospodyni. – Poszedł, jaki żwawy!”
- (5) Za chwilę sama sobie chleb ukroić wstaje,
Ale nóż w chleb nie wchodzi, krajać się nie daje.
- (6) Na oknie zamiast chleba zwykły kamień leży,
Choć jeszcze wczoraj ciasto rozczyniała w dzieży*.

Anna Kamińska

* dzieża – duże drewniane naczynie do przygotowywania ciasta na chleb

16. Celem zamieszczonego pod wierszem przypisu jest

- A. wskazanie źródeł informacji zawartych w tekście.
- B. skomentowanie opisanych w utworze wydarzeń.
- C. objaśnienie znaczenia użytego w wierszu wyrazu.
- D. zwrócenie uwagi na poprawność zapisu wyrazu.

17. W której zwrotce wiersza rzeczywistość przemienia się w baśń?

- A. 2
- B. 3
- C. 4
- D. 5

18. Chleb w wierszu zamienił się w kamień, ponieważ

- A. leżał na oknie i sczerstwiał.
- B. gospodyni odmówiła go głodnemu.
- C. gospodyni źle rozczyniła ciasto.
- D. został za wcześnie napoczęty.

19. Które określenia charakteryzują gospodynię – bohaterkę wiersza?

- A. Uczynna, zmęczona, głodna.
- B. Pracowita, zapobiegliwa, uprzejma.
- C. Zaradna, gościnnie, żwawa.
- D. Skąpa, nieużyta, opryskliwa.

20. Jakie pouczenie wypływa z wiersza Anny Kamieńskiej?

- A. Trzeba się dzielić z potrzebującymi.
- B. Nie warto prosić o pomoc i wsparcie.
- C. Powinno się przyjmować okazaną pomoc.
- D. Nie należy pokazywać obcym swego dobytku.

21. Opowiedz swoimi słowami historię przedstawioną w wierszu *Kamienny chleb*. Użyj wyrazów określających charaktery i oceniających zachowanie postaci.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

W lokalnej gazecie z 31 marca 2004 roku ukazał się następujący artykuł:

Niezwykłe świętowanie

Już za kilka dni mieszkańcy Żytniewa i okolic będą mogli podziwiać i smakować około 100 gatunków różnego rodzaju chlebowych wypieków. W sobotę 5 kwietnia na żytniewskim stadionie spotkają się mistrzowie piekarskiego zawodu z całego województwa, by zaprezentować swoje wyroby na corocznej wystawie pod nazwą „Chleb nasz powszedni”. Niezwykłą imprezę uatrakcyjnią liczne konkursy i występy zespołów muzycznych.

22. Napisz krótkie ogłoszenie informujące o wystawie zapowiedzianej w artykule.

.....

.....

.....

.....

23. Wśród podanych w ramce nazw roślin uprawnych odszukaj nazwy pięciu zbóż. Następnie podkreśl je i wypisz w takiej kolejności, w jakiej wystąpiłyby w słowniku lub encyklopedii.

groch, proso, ziemniaki, żyto, jęczmień, rzepak, owies, buraki, pszenica

1.
2.
3.
4.
5.

Brudnopis

